

УДК 371.321:78

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/59-3-55>**Янь ЧЖЕНЬЮЙ,***orcid.org/0000-0002-0594-4081**аспірант кафедри освітології та інноваційної педагогіки**Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди**(Харків, Україна) zhenyu.05042022@gmail.com*

МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті здійснено дослідження проблематики методичної компетентності вчителя музичного мистецтва. Проаналізовано науково-педагогічні праці та схарактеризовано представлені науковцями дефініції понять «компетентність», «професійна компетентність», «методична компетентність», «методична компетентність вчителя». Досліджено структуру професійної компетентності вчителя та встановлено, що методична компетентність виступає сутнісною взаємозалежною складовою предметно-діяльнісного компонента базової професійної компетентності вчителя. Розглянуто зміст, складові та структуру методичної компетентності надану у наукових працях та на цій основі визначено, що при виокремленні її структурних компонентів науковці здебільшого дотримуються погляду на структуру методичної компетентності як сукупність професійно-педагогічних і методичних знань, фахових умінь, професійного досвіду, творчих здібностей та якостей особистості. Спираючись на узагальнені у наукових дослідженнях класифікації видів методичної компетентності визначено, що для наукової літератури характерним є розподіл видів методичної компетентності на навчально-методичну та науково-методичну компетентність. Запропоновано авторську дефініцію поняття «методична компетентність вчителя музичного мистецтва», яку розглянуто у якості синтезу методичних, професійно-педагогічних, психолого-педагогічних знань, умінь і навичок, методичного досвіду, особистісного ставлення до музично-педагогічної діяльності та визначено її показники до яких віднесено: комплекс професійно-педагогічних знань, систему психолого-педагогічних умінь та навичок, професійний досвід як структурний компонент професіоналізму вчителя. Розроблено структуру методичної компетентності, яку представлено мотиваційно-ціннісним, когнітивно-діялісним, особистісним та рефлексивно-творчим компонентами.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, методична компетентність, вчитель музичного мистецтва, професійно-педагогічна діяльність, заклад загальної середньої освіти.

Yan ZHENYU,*orcid.org/0000-0002-0594-4081**Graduate student at the Department of Education and Innovative Pedagogy**Kharkiv National Pedagogical University named after H.S. Skovoroda**(Kharkiv, Ukraine) zhenyu.05042022@gmail.com*

METHODOLOGICAL COMPETENCE OF A MUSIC TEACHER AS A SUBJECT OF SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL RESEARCH

The article examines the problems of methodical competence of the music teacher. The scientific and pedagogical works were analyzed and the definitions of the concepts "competence", "professional competence", "methodical competence", "methodical competence of the teacher" were presented by the scientists. The structure of the teacher's professional competence was studied and it was established that methodical competence is an essential interdependent component of the subject-activity component of the teacher's basic professional competence. The content, components and structure of methodical competence provided in scientific works were considered, and on this basis it was determined that when determining its structural components, scientists mostly adhere to the view of the structure of methodical competence as a set of professional-pedagogical and methodical knowledge, professional skills, professional experience, creative abilities and personality qualities. Based on the generalization in scientific studies of the classification of types of methodical competence, it was determined that the distribution of types of methodical competence into educational-methodical and scientific-methodical competence is characteristic of scientific literature. The author's definition of the concept of "methodical competence of a music teacher" is proposed, which is considered as a synthesis of methodical, professional-pedagogical, psychological-pedagogical knowledge, abilities and skills, methodical experience, personal attitude to music-pedagogical activity, and its indicators are defined, which include: a complex of professional and pedagogical knowledge, a system of psychological and pedagogical abilities and skills, professional experience as a structural component of teacher professionalism. The structure of methodical competence has been developed, which is represented by motivational-value, cognitive-active, personal and reflective-creative components.

Key words: competence, professional competence, methodical competence, music teacher, professional-pedagogical activity, institution of general secondary education.

Постановка проблеми. Інтеграція України до загальноєвропейського освітнього простору обумовлює зміну вимог, що висуваються до особистості сучасного вчителя. Проблема професіоналізму вчителя постає однією з найактуальніших у сучасній педагогіці, оскільки, зокрема, саме від особистості вчителя музичного мистецтва залежить якість освітнього процесу, формування особистості кожного учня у якості неповторної індивідуальності, забезпечення його морального та духовного розвитку, що вимагає від вчителя здатності ефективно діяти в процесі здійснення професійної діяльності, вирішувати складні професійні завдання, бути готовим до будь-яких викликів. Це зумовлює інтерес сучасних дослідників до проблематики професійної компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва та поряд із тим, актуалізує необхідність дослідження сутнісних аспектів їх методичної компетентності.

Аналіз досліджень. Здійснений аналіз наукових праць засвідчує, що методична компетентність сьогодні є предметом численних досліджень науковців. Проте, проблематика методичної компетентності вчителів музичного мистецтва все ще не є достатньо дослідженою.

Методична компетентність вчителів як предмет дослідження висвітлена у працях: О. Барболі, Н. Бахмат, В. Курок, М. Опачко, А. Остапенко, Л. Покроєвої, В. Прокопчук, Л. Сімоненко, С. Скворцової.

Різні аспекти професійної компетентності вчителів музичного мистецтва обґрунтовано: І. Мариніним, М. Мороз, Н. Мурованою, І. Парфентьєвою, Т. Пухальським, І. Полубояриною та ін.

Мета статті – схарактеризувати сутність та зміст поняття «методична компетентність вчителя музичного мистецтва» як предмета науково-педагогічних досліджень.

Виклад основного матеріалу. З метою визначення сутності поняття «методична компетентність» в контексті професійної діяльності вчителя музичного мистецтва, попередньо вважаємо за необхідне звернутися до визначення сутності основних понять дослідження представлених у науковій літературі.

Так, згідно зі словником-довідником з професійної педагогіки «компетентність» (лат. *competens, competentis* – здібний, відповідний) – освічений у визначеній галузі; той, хто має право за власними знаннями чи повноваженнями виконувати «будь-що»; спеціальним шляхом структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок та ставлень, які набуваються в процесі навчання, що дозволяють людині визначати, тобто іденти-

фікувати й розв'язувати незалежно від контексту (від ситуації) проблеми характерні для певної сфери діяльності (Семенова, 2006: 85).

У працях науковців «професійна компетентність вчителя» визначається як його здатність виконувати професійні функції або як теоретична і практична готовність здійснювати професійну діяльність, або як сформованість професійних якостей педагога (Скворцова, 2009).

О. Онопрієнко звертається до визначення структури базових компетентностей вчителя (такі які відображають специфіку професійно-педагогічної діяльності) та виокремлює такі компоненти як: професійно-діяльнісний, комунікативний, особистісний. За **професійно-діяльним** компонентом виокремлюються такі базові компоненти: *предметно-теоретична* – наявність стрункої системи наукових знань з фахових дисциплін й готовність їх застосувати у професійній діяльності; *інформаційно-дослідницька* – уміння знаходити інформацію, систематизувати та узагальнювати її, уміння проводити експериментальні дослідження й готовність вдосконалювати власну професійну діяльність через опрацювання та впровадження інформації; *методична* – наявність методичних знань і умінь щодо окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання, готовність до проведення занять за різними навчальними комплектами, володіння педагогічними технологіями. За **комунікативним компонентом** виокремлюються такі компетентності: *професійного спілкування* – володіння сукупністю вербальних та невербальних засобів педагогічного спілкування; *соціокультурна* – фіксовані прояви гуманістичної педагогічної етики, уміння ідентифікувати себе із цінностями професійного середовища. За **особистісним компонентом** виокремлюються такі компетентності: *рефлексивна* – прагнення до професійної досконалості та адекватна її самооцінка; *творча* – здатність до пошуку оригінальних варіантів розв'язання професійних завдань (Онопрієнко, 2009). Тобто, згідно із визначеною структурою методична компетентність виступає вагомою взаємозалежною складовою предметно-діяльнісного компоненту базової професійної компетентності.

Враховуючи специфіку музичної діяльності, важливо зазначити, що основою професійної компетентності вчителя музики є музично-слухова, музично-граматична, музично-виконавська та музично-педагогічна компетентності. Професійна компетентність вчителя музичного мистецтва може бути репрезентована у якості органічного поєднання фахово необхідних знань, умінь

та навичок із володінням фаховими методиками (методикою музичного виховання, методикою роботи з учнівськими вокально-хоровими та музично-інструментальними колективами, методикою навчання учнів сольного співу та ін.) (Томашівська, 2018: 190-191).

А. Мормуль стверджує, що «методична компетентність» є системою наукових, психологічних, педагогічних та предметних знань і професійно-методичних умінь, що базуються на знаннях дидактичних методів, принципів і прийомів і сприяють формуванню усіх компонентів (Мормуль, 2009: 177).

За твердженням Т. Волобуєвої, методична компетентність передбачає володіння різноманітними методами навчання, знання дидактичних методів, прийомів та вміння застосовувати їх у процесі навчання, знання психологічних механізмів засвоєння знань та вмінь (Волобуєва, 2005: 36-37).

Вагомим визначенням методичної компетентності вчителя вважаємо надану у працях А. Теряєвої дефініцію, відповідно до якої, методична компетентність є інтегральною якістю особистості, яка має методичні знання, уміє контролювати та аналізувати навчальний процес, оцінювати якість знань для досягнення мети, шукати нові шляхи і ефективні методи навчання, впевнено володіє сучасними інноваційними методами та технологіями й впроваджує їх у навчальний процес (Теряєва, 2014).

З метою визначення змісту та специфіки методичної діяльності вчителя музичного мистецтва вважаємо за доцільне звернутися до детального розгляду структурних компонентів методичної компетентності. Аналіз науково-педагогічних джерел свідчить про відмінність поглядів науковців на визначення структурних компонентів методичної компетентності. Проте, варто зауважити, що визначення компонентів методичної компетентності залежить від специфіки та змісту професійно-педагогічної діяльності вчителя-предметника, спрямованої на надання учням знань з певних наук, що в кінцевому результаті стає детермінантою якості освітнього процесу.

О. Цільмак розглядає методичну компетентність у якості складової професійної компетентності та зазначає, що вона є особистісною здатністю структурно й високоефективно будувати діяльність на основі набутих знань, умінь і навичок. Серед компонентів методичної компетентності дослідниця виокремлює: мобільність знань (постійне відновлення знань для успішного вирішення завдань), гнучкість застосування методів (застосування того чи іншого методу в залежності

від умов), критичність мислення, творчий підхід, відповідальність за дії (Цільмак, 2009: 133).

В. Галай стверджує, що структуру методичної компетентності визначає методична культура, методичне мислення, методична творчість, культура та мобільність вчителя. Результатом розвитку методичної компетентності має бути досягнення кращих результатів педагогічної діяльності, що ґрунтуються на появі нового (особистісного) досвіду, потреби вчителів у безперервній освіті (Галай, 2010).

О. Мартиненко та Г. Ковтун звертаючись до дослідження методичної компетентності вчителя математики і економіки відносять до неї такі структурні компоненти: ґрунтовні знання з теорії та методики навчання предмета; сформовану систему дидактико-методичних компетенцій; володіння технологією організації навчального процесу; дидактичні і творчі здібності задля розв'язання різноманітних методичних завдань; досвід педагогічної діяльності, зокрема, досвід вирішення навчальних методичних завдань; особистісні професійні якості вчителя (критичне мислення, відповідальність, зацікавленість, здатність до самовдосконалення і саморозвитку, любов до професії та ін.) (Мартиненко, Ковтун, 2016: 402).

Дослідження Н. Бахмат присвячено ґрунтовному висвітленню методичної компетентності вчителя в умовах інклюзивного навчання. Серед компонентів методичної компетентності вчителя в умовах інклюзії науковицею обґрунтовано: *мотиваційно-ціннісний*, який включає: розуміння гуманістичної значущості та цінності інклюзивної освіти; мотиви і інтереси методичної діяльності, яка спрямована на розвиток інклюзивного освітнього процесу; емпатію, емоційну готовність до компетентного вирішення труднощів, які виникають в освітньому процесі в роботі і комунікаціях з учнями та батьками. *Когнітивний компонент* утворено: знанням основ дидактики спеціальної педагогіки, змісту, напрямів та форм методичної роботи; знанням основних принципів психолого-педагогічного навчання осіб із особливими освітніми потребами; знанням сучасних освітніх технологій; знанням характерних для інклюзивної освіти особливостей розробки документів, які проектують освітню діяльність в інклюзивному середовищі закладу загальної середньої освіти, й навчально-методичних матеріалів; знанням особливостей проектування індивідуальних освітніх програм та маршрутів для осіб з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. *Організаційно-практичний компонент* включає: уміння використовувати педагогічно-

обґрунтовані форми та методи, застосовувати сучасні освітні технології з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; уміння працювати в команді, яка націлена на проектування й здійснення професійної методичної діяльності в умовах інклюзивного навчання; здатність до об'єктивної оцінки і самооцінки способів вирішення специфічних методичних завдань та якості методичного забезпечення й супроводу освітніх програм в умовах інклюзивного навчання (Бахмат, 2022: 58).

У працях С. Скворцової здійснено визначення структурних компонентів методичної компетентності учителя початкової школи. Дослідницею виокремлено: *мотиваційно-ціннісний компонент*, що забезпечує спрямованість на ціннісне засвоєння знань з циклу дидактико-методичних дисциплін і самовдосконалення у професійній діяльності в процесі навчання молодших школярів певному предмету та включає систему мотивів, цінностей, бажань, зацікавленість у роботі, позитивне ставлення до навчання молодших школярів; *когнітивний компонент* утворено системою пізнавальних розумових конструктів, які забезпечують адекватне сприймання, відображення, осмислення інформації щодо сутності навчання певному предмету, що виявляється у наявності аналітико-синтетичних, прогностичних, конструктивно-проектувальних умінь, що ґрунтуються на знаннях психолого-педагогічних і методичних дисциплін; *рефлексивно-творчий компонент* реалізується через здатність вчителя до професійної рефлексії, яка спрямована на аналізування власної діяльності з навчання предмету учнів початкових класів і оцінювання її результатів; наявність рефлексивної позиції і самоаналізу: прагнення до постійного самовдосконалення і здатність творчо підходити до розв'язування методичних задач (Скворцова, 2014: 256).

О. Щолокова тлумачить методичну компетентність вчителя мистецьких дисциплін як особистісну характеристику в поєднанні обох аспектів і виокремлює її такі компоненти в її структурі: когнітивний (фахові знання), операційно-процесуальний (спеціальні мистецькі уміння та навички), аксіологічний (інтеріоризовану систему художніх цінностей у взаємодії з професійно значущими якостями особистості) (Щолокова, 2006: 22).

Таким чином, узагальнення запропонованих науковцями структур методичної компетентності в контексті специфіки професійної діяльності вчителя-предметника свідчить про неоднотайність у виокремленні компонентів методичної компетентності. Проте, вважаємо за необхідним

звернути увагу на те, що науковці здебільшого розглядають структурні компоненти методичної компетентності у якості сукупності професійно-педагогічних та методичних знань, фахових умінь, ґрунтового досвіду здійснення професійної діяльності у взаємопоєднанні з творчими здібностями та особистісними якостями вчителя, які є вагомими для здійснення методичної діяльності.

Аналіз наукових праць засвідчує, що характерною є така класифікація видів методичної компетентності вчителя:

1) *навчально-методична*, яка відображає опанування конкретними прийомами, технікою й засобами педагогічної діяльності, з урахуванням методики вивчення навчальної дисципліни;

2) *науково-методична*, яка відображає виконання наукової, навчально-наукової-інноваційної роботи та й тих видів діяльності, які ґрунтуються на критеріях дослідницького характеру (Павлова, 2020: 13).

У нашому дослідженні під методичною компетентністю вчителя музичного мистецтва ми розуміємо синтез методичних, професійно-педагогічних, психолого-педагогічних знань, умінь і навичок, методичного досвіду, особистісного ставлення до музично-педагогічної діяльності, необхідних для якісної та планомірної організації навчального процесу на уроках музичного мистецтва.

Відповідно, показниками методичної компетентності вчителя музичного мистецтва виступають:

1. *Комплекс професійно-педагогічних знань*, що відображає ступінь професіоналізму та сучасні вимоги до вчителя музичного мистецтва та включає: знання основних нормативних документів у галузі мистецької освіти, зокрема, щодо організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти; знання закономірностей навчання та виховання; усвідомлення та знання мети, змісту, провідних форм та методів музично-педагогічної діяльності; специфіки організації та проведення уроків музичного мистецтва, їх структурної побудови тощо.

2. *Система психолого-педагогічних умінь та навичок*, що стає показником педагогічної, психологічної та методичної обізнаності вчителя: використовувати в освітньому процесі різноманітні методи та прийоми навчання (напр. методи проблемного навчання, метод проєктів, методи стимулювання навчання тощо); поєднувати в навчальному процесі традиційні та інноваційні методи навчання; здійснювати аналіз власної професійно-педагогічної діяльності та визначати шляхи її коригування та удосконалення; свідомо добирати

шляхи вирішення складних педагогічних завдань; аналізувати методичні концепції навчання; розробляти та структурувати навчально-методичні матеріали до уроків музичного мистецтва; володіти теоретичними та практичними основами музичної педагогіки, методики музичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти та початкових закладів мистецької освіти; організовувати різноманітні види музичної діяльності на уроках музичного мистецтва та у позаурочний час.

3. *Професійний досвід як структурний компонент* професіоналізму вчителя, що передбачає оволодіння знаннями, уміннями і навичками у галузі музичного мистецтва та педагогіки мистецтва, що реалізуються у їх практичній передачі учням а також під час самоосвітньої діяльності та діяльності із самовдосконалення. Професійний досвід вчителя музичного мистецтва включає: досвід виконавської, педагогічної та організаційної діяльності. Відповідно *досвід педагогічної діяльності* включає оволодіння педагогічними знаннями, розроблення та впровадження педагогічних методик у навчальний процес, опанування педагогічними технологіями.

Спираючись на вищевизначені показники ми виокремлюємо такі структурні компоненти методичної компетентності вчителя музичного мистецтва як: *мотиваційно-ціннісний, когнітивно-діяльнісний, особистісний, рефлексивно-творчий* (рис. 1).

Мотиваційно-ціннісний компонент методичної компетентності утворено системою особистісних мотивів, ціннісного відношення, наявності стійкого інтересу та особистісних потреб у здійсненні методичної діяльності, які визначають її результативність, спонукають до подальшого професійного зростання в ній, визначають ціннісні установки на отримання результату. Сформованість цінностей методичної діяльності сприяє становленню відповідального відношення до її здійснення, усвідомленню її значущості для професійної діяльності вчителя.

Когнітивно-діяльнісний компонент утворено комплексом професійно-педагогічних знань

із загальної педагогіки, дидактики, теорії музичного виховання, музичної педагогіки, педагогічного менеджменту тощо та включає здатність на їх основі організовувати освітню діяльність учнів (вміння застосовувати сучасні методи та технології навчання, проектувати зміст та структуру уроку, розробляти теоретичні та практичні матеріали, керувати самостійною роботою учнів), а також власну професійну діяльність, здійснюючи при цьому самоаналіз та самооцінку.

Особистісний компонент складають наявні індивідуальні риси та якості особистості вчителя, які впливають на ефективність здійснення професійної діяльності: активність, самостійність, ініціативність, креативність та критичність мислення. Поряд із тим, особистісний компонент передбачає здатність вчителя до самовдосконалення, розробки нових педагогічних методів.

Рефлексивно-творчий компонент передбачає здатність вчителя до здійснення рефлексії власної методичної діяльності, яка включає її аналіз, узагальнення та коригування, прагнення до професійного розвитку, здатність до творчого вирішення педагогічних завдань.

Зауважимо, що багатьох педагогічних дослідженнях акцентується увага саме на творчій складовій методичної діяльності вчителя. Так, зокрема, методична творчість розглядається здебільшого у якості майстерності та мистецтва, формування індивідуального стилю здійснення педагогічної діяльності. Узагальнення науково-педагогічних джерел дозволяє виокремити такі складові рефлексивно-творчого компонента як: знання сутності рефлексивної діяльності та її здійснення, уміння здійснювати самооцінку та самоаналіз, уміння визначати професійно значущі якості, що впливають на успішність методичної діяльності, знання методів здійснення педагогічних досліджень, уміння оцінювати якість власної педагогічної діяльності, виявляти здатність до творчого мислення, здатність до розв'язання ситуацій, що виникають у педагогічній діяльності.

Висновки. Таким чином, здійсненне дослідження свідчить про значну увагу до проблема-

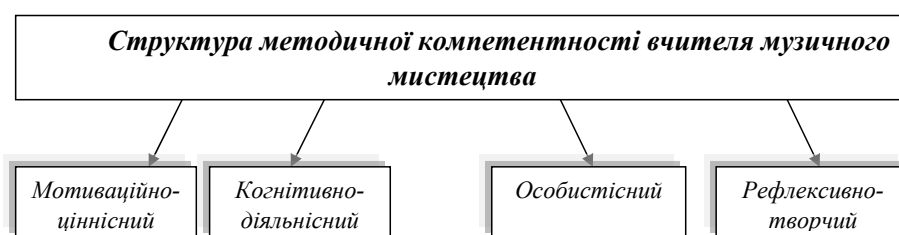

Рис. 1. Структура методичної компетентності вчителя музичного мистецтва

тики методичної компетентності вчителя, що представлено у сучасних науково-педагогічних дослідженнях. Своєю чергою, на основі здійсненого нами дослідження ми можемо стверджувати, що звернення до проблеми методичної компетентності вчителя музичного мистецтва набуває значної актуальності в умовах сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва у закладах вищої освіти. Вивчення проблеми методичної компетентності вчителя музичного мистецтва свідчить, що вона виступає сутнісною

складовою професійної компетентності вчителя й утворена синтезом методичних, професійно-педагогічних, психолого-педагогічних знань, умінь та навичок, ціннісно-мотиваційного відношення до музично-педагогічної діяльності.

Здійснене нами дослідження не вичерпує усіх аспектів зазначеної проблематики. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у визначенні напрямів формування методичної компетентності вчителя музичного мистецтва в процесі професійної підготовки у закладі вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бахмат Н. Методична компетентність вчителя в умовах інклюзивного навчання. *New Inception*. 2022. (1–2 (7–8)). С. 52–61. DOI: 10.5281/zenodo.7101894 (дата звернення: 30.12.2022).
2. Волобуєва Т. Структура професійної компетентності сучасного педагога. *Гуманізація навчально-виховного процесу. Науково-методичний збірник*. 2005. XXVIII. С. 33–44. URL: https://ddpu.edu.ua/images/naukvid/gnvp/gnvp_28.pdf#page=33 (дата звернення: 30.12.2022).
3. Галай В. Розвиток методичної компетентності вчителів технологій в умовах модернізації вищої освіти. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2010. № 2. DOI: 10.31499/2307-4906.2.2010.188011 (дата звернення: 30.12.2022).
4. Мартиненко О., Ковтун Г. Формування методичної компетентності вчителя математики та економіки. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 3 (57). С. 398–406. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/3_16.pdf#page=398 (дата звернення: 30.12.2022).
5. Мормуль А. Методична компетентність майбутніх учителів гуманітарного профілю як педагогічна проблема. *Вісник Житомирського державного університету. Педагогічні науки*. 2009. № 43. С. 176–179. URL: http://eprints.zu.edu.ua/2980/1/37_43.pdf (дата звернення: 30.12.2022).
6. Онопрієнко О. Формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у процесі вивчення фахових дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Черкаси, 2009. 21 с.
7. Павлова Н. Методологія формування методичної компетентності у майбутнього вчителя інформатики. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2020. № 5–6 (124–125). С. 11–17. DOI: 10.30929/1995-0519.2020.5-6.11-17 (дата звернення: 02.01.2023).
8. Словник-довідник з професійної педагогіки / ред. А. Семенова. Одеса : Пальміра, 2006. 221 с. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/semenova/slovník.pdf> (дата звернення: 30.12.2022).
9. Скворцова С. Види професійної компетентності вчителя. *Наука і освіта*. 2009. № 10. С. 153–157. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/14459> (дата звернення: 30.12.2022).
10. Скворцова С. Методична компетентність учителя початкової школи. *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. 2014. № 65. С. 254–259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpn_2014_65_50 (дата звернення: 30.12.2022).
11. Теряєва Л. Формування методичної компетентності майбутнього вчителя музики як психолого-педагогічна проблема. *Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки* : матеріали IV щорічної Всеукр. наук-практ. конф., м. Київ, 27 берез. 2014 р. Київ, 2014. С. 181–186. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/275580398.pdf> (дата звернення: 30.12.2022).
12. Тوماшівська М. Сучасні вимоги до професійної компетентності вчителя музики. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки» Херсонського державного університету*. 2018. Т. 2, № LXXXII. С. 189–192. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/704772.pdf> (дата звернення: 30.12.2022).
13. Цільмак О. Складові структури компетентностей. *Наука і освіта : науково-практичний журнал Південного наукового Центру АПН України*. 2009. № 1–2. С. 128–134. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/1_2_2009/30.pdf.pdf (дата звернення: 30.12.2022).
14. Щолокова О. Професійна компетентність як стратегічний напрям модернізації мистецької освіти в Україні. *Вісник Глухівського державного педагогічного університету*. 2006. № 8. С. 20–23.

REFERENCES

1. Bakhmat, N. Metodychna kompetentnist vchytelia v umovakh inkluzyvnoho navchannia [Methodical competence of the teacher in the conditions of inclusive education]. *New Inception*. 2022. Vypusk (1–2 (7–8)). pp. 52–61. DOI: 10.5281/zenodo.7101894 [in Ukrainian].
2. Volobueiva, T. Struktura profesiinoi kompetentnosti suchasnoho pedahoha [The structure of the professional competence of a modern teacher]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu. Naukovo-metodychnyi zbirnyk*. 2005. Vypusk XXVIII. pp. 33–44. URL: https://ddpu.edu.ua/images/naukvid/gnvp/gnvp_28.pdf#page=33 [in Ukrainian].
3. Halai, V. Rozvytok metodychnoi kompetentnosti vchyteliv tekhnolohii v umovakh modernizatsii vyshchoi osvity [Development of methodological competence of technology teachers in the conditions of modernization of higher education].

Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu. 2010. Vypusk 2. DOI:10.31499/2307-4906.2.2010.188011 [in Ukrainian].

4. Martynenko, O., Kovtun, H. Formuvannia metodychnoi kompetentnosti vchytela matematyky ta ekonomiky [Formation of methodological competence of mathematics and economics teachers.]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii*. 2016. Vypusk 3 (57). pp. 398–406. URL: https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/3_16.pdf#page=398 [in Ukrainian].

5. Mormul, A. Metodychna kompetentnist maibutnikh uchyteliv humanitarnoho profilu yak pedahohichna problema [Methodical competence of future humanitarian teachers as a pedagogical problem]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnogo universytetu. Pedahohichni nauky*. 2009. Vypusk 43. pp. 176–179. URL: http://eprints.zu.edu.ua/2980/1/37_43.pdf [in Ukrainian].

6. Onopriienko, O. Formuvannia bazovykh profesiinykh kompetenosti maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury u protsesi vyvchennia fakhovykh dystsyplin : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. [Formation of basic professional competencies of the future physical culture teacher in the process of studying professional disciplines]. Cherkasy, 2009. 21 p. [in Ukrainian].

7. Pavlova, N. Metodolohiia formuvannia metodychnoi kompetentnosti u maibutnoho vchytelia informatyky [Methodology for the formation of methodical competence in the future computer science teacher]. *Bulletin of Mykhailo Ostrogradsky KrNU*. 2020. Vypusk 5–6 (124–125). pp. 11–17. DOI:10.30929/1995-0519.2020.5-6.11-17 [in Ukrainian].

8. Semenova, A. (Eds.) *Slovnnyk-dovidnyk z profesiinoi pedahohiky* [Dictionary-handbook on professional pedagogy]. Odesa: Palmira, 2006. 221 p. URL: <https://www.pedagogic-master.com.ua/public/semenova/slovník.pdf> [in Ukrainian].

9. Skvortsova, S. Vydy profesiinoi kompetentnosti vchytelia [Types of teacher's professional competence]. *Nauka i osvita*. 2009. Vypusk 10. pp. 153–157. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/dspace.pdpu.edu.ua/jsptui/handle/123456789/14459> [in Ukrainian].

10. Skvortsova, S. Metodychna kompetentnist uchytelia pochatkovoї shkoly [Methodical competence of the primary school teacher]. *Pedahohichni nauky: zbirnyk naukovykh prats*. 2014. Vypusk 65. pp. 254–259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2014_65_50 [in Ukrainian].

11. Teriaieva, L. Formuvannia metodychnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky yak psykholoho-pedahohichna problema [Formation of methodological competence of the future music teacher as a psychological and pedagogical problem]. *Doslidzhennia molodykh uchenykh u konteksti rozvytku suchasnoi nauky : materialy IV shchorichnoi Vseukr. nauk-prakt. konf.*, m. Kyiv, 27 berez. 2014 r. Kyiv, 2014. pp. 181–186. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/275580398.pdf> [in Ukrainian].

12. Tomashivska, M. Suchasni vymohy do profesiinoi kompetentnosti vchytelia muzyky [Modern requirements for the professional competence of a music teacher]. *Zbirnyk naukovykh prats «Pedahohichni nauky» Khersonskoho derzhavnogo universytetu*. 2018. T. 2, Vypusk LXXXII. pp. 189–192. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewBy-FileId/704772.pdf> [in Ukrainian].

13. Tsil'mak, O. Skladovi struktury kompetentnosti [Component structures of competences]. *Nauka i osvita : naukovo-praktychnyi zhurnal Pivdennoho naukovoho Tsentru APN Ukrainy*. 2009. Vypusk 1–2. pp. 128–134. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/1_2_2009/30.pdf.pdf [in Ukrainian].

14. Shcholokova, O. Profesiina kompetentnist yak stratehichniy napriamok modernizatsii mystetskoї osvity v Ukraini [Professional competence as a strategic direction of modernization of art education in Ukraine]. *Visnyk Hlukhivskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu*. 2006. Vypusk 8. pp. 20–23. [in Ukrainian].